

ROBERT HERIS

NA RUBU PONORA

Prevela
Branislava Radević-Stojiljković

 Laguna

Naslov originala

Robert Harris

PRECIPICE

Copyright © Canal K, 2024

Robert Harris has asserted his right to be identified as the
author of this Work in accordance with the Copyright,
Designs and Patents Act 1988

First published by Hutchinson Heinemann in 2024

Translation copyright © 2025 za srpsko izdanje, LAGUNA

Džordžu Herisu Paru – dobro došao

AUTOROVA NAPOMENA

Možda će se čitalac zapanjiti, ali sva premijerova pisma navedena u tekstu jesu autentična, takođe i telegrami, novinski izveštaji i službena dokumenta, kao i korespondencija Veniše Stenli i Edvina Montagjua.

Međutim, pisma Veniše Stenli upućena premijeru u potpunosti su izmišljena.

Pol Dimer je izmišljeni lik.

PRVI DEO

MIR

2. jul – 23. jul 1914.

PRVO POGLAVLJE

KASNO UJUTRU jednog četvrtka početkom jula 1914. mlada žena mokre tamne kose i dugih nogu koračala je od Serpentajna u Hajd parku, duž Oksford strita ka Merilebonu. U jednoj ruci je nosila žućkasti platnjeni šešir za sunce, a u drugoj mokri kupaći kostim i par svilenih čarapa, uvijene u tamnoplavi peškir.

Mada je očigledno bila u žurbi, nije potrčala – pločnici su bili prevrući i prepuni za tako nešto, a osim toga, nije bio njen stil da je vide kako se napreže. Ali jeste hodala brzo, visoka i vitka, podignute glave, i do te mere svrhovito da joj se većina ljudi instinktivno sklanjala s puta.

Bilo je tek prošlo podne kad je skrenula za ugao, prema velikoj džordžijanskoj gradskoj kući, rezidenciji njenih roditelja. Na suprotnoj strani ulice poštari je već isporučio podnevnu poštu i stajao je na stepeniku ispred velike gradske kuće s dva ulaza i belom fasadom sa štukaturama, proveravajući sadržaj torbe.

Ako ima sreće, stigla je taman na vreme.

Prešla je ulicu, poželeva mu dobro jutro, šmugnula pored njega, ispod zasvođenog ulaza, pa kroz široka vrata u letnji zagušljivi polumrak predvorja.

Pošta je još ležala u žičanoj korpi.

Uspela je da izvuče poznati koverat pre nego što se iz dubine kuće pojavio sluga da uzme poštu njenog oca. Sakrila je pismo u šešir, ostalo predala pa krenula uz stepenice. Bila je na pola puta kad ju je majka, leđi Šefild, pozvala iz jutarnje sobe: „Kako je bilo na plivanju, dušo?“

Ne usporavajući korak, doviknula je: „Božanstveno!“

Zatvorila je vrata svoje sobe, ispustila stvari s kupanja, bacila šešir na toaletni sto, skinula haljinu preko glave i pručila se na krevet.

Ležeći na leđima, podigla je koverat obema rukama.

Uvaž. Veniša Stenli, Mensfild st. 18, Portland plejs, London, Z.

Zavukla je prst ispod preklopa, pocepala i otvorila koverat pa izvukla jedan list debelog papira za beleške, presavijenog napola i datiranog toga dana.

2. jul 1914.

Jutros sam mnogo bolje raspoložen – uglavnom zahvaljujući tebi. Nadam se da te juče nisam previše deprimirao. Bila si tako mila i saosećajna, i pomogla si mi kao i uvek. Istinski sam ti zahvalan iz dubine duše. Pretpostavljam da se u ovom trenutku negde kupać u društvu leđi Skot. Ja pred sobom imam prilično bezbojan dan, uključujući i razgovor s kraljem u pola tri. Otolin me je pozvala da noćas tamo večeram, pa je moguće da ću te videti... Bog te blagoslovio, mila.

Pismo nije bilo potpisano. Odnedavno je iz predostrožnosti prestao da navodi i njeno i svoje ime.

Pročitala je ponovo. Očekivaće da odmah odgovori, i uzrujaće se ako ne dobije odgovor, iako joj se nije dogodilo ništa značajno otkad su se videli prethodnog dana. Odnela je pismo do toaletnog stola, sela, nezainteresovano se pogledala u

ogledalu i izvadila list hartije. Skinula je poklopac s nalivpera, razmislila nekoliko trenutaka, a onda počela brzo da piše.

Upravo sam se vratila sa okrepljujućeg plivanja s Ketlin u Serpentajnu. Njen energični kraul je postideo moj pr-sni stil. Začudo, uspele smo da ceo sat ne pomenemo ni njenog pokojnog muža ni Južni pol – to je valjda rekord? Voda je bila divno sveža, mada je bila gužva. Kakvo je ovo leto! – vrelo gotovo kao i ono pre tri godine. Srećna sam što si još vedar. Naći ćeš rešenje za ovo sa Irskom, uvek nađeš. Najdraži, ne mogu da dođem kod Otolin večeras jer sam obećala Edvardu i Kozaku da ću im se pridružiti na noćnoj plovidbi po reci, od Vestminstera do Kjua. Znaš da bih radije bila s tobom. Ali videćemo se sutra. S ljubavlju.

Uprkos brzom pisanju, njen prepoznatljivi krasnopis bio je čitljiv kao da je odštampan. Ni ona se nije potpisala. Dunula je da osuši crno mastilo što se presijavalo na adresi koverta – *Premijer, Dauning strit 10, London, JZ* – nalepila markicu od jednog penija i pozvonila svojoj sobarici Idit, švajcarskoj Nemici, pouzdanoj i diskretnoj, da ga odnese na poštu. U Londonu 1914. pošta se isporučivala dvanaest puta dnevno. Pismo će biti u njegovim rukama pre sredine popodneva.

*

Njegov odgovor je stigao u kuću u osam sati, dok je silazila u predvorje da pozdravi Morisa Beringa, koji će joj te večeri biti pratilac. Čula je klapnu poštanskog sandučeta. Krajičkom oka je videla kako Idit ide ka žičanom kavezu.

„Zdravo, dragi Morise.“ Pružila je ruku. Taj bogati, četrdesetogodišnji, proćelavi i učeni muškarac bio je i, zaista, objavljeni pesnik (*Nezaboravak i đurđevak*, 1905. – sad, avaj,

zaboravljena zbirka). Imao je belu kravatu i frak sa crvenim karanfilom u rupici revera. Kad se sagnuo da joj poljubi ruku, njegovi meki brkovi zagolicali su joj zapešće; osetila je diskretni limunasti miris njegove kreme za kosu. Ranije te večeri ledi Šefild – zbunjena modernim vladanjem svoje kćeri i zabrinuta zbog toga za koga će se udati s gotovo dvadeset sedam godina – upitala ju je da li je sigurna da će biti „bezbedna“ sa njim.

„Mama, s Morisom bih bila bezbedna i da sam godinu dana gola nasukana s njim na pustom ostrvu.“

„Veniša!“

„Ali to je istina!“

Idit je sačekala da joj gospodarica izađe pred ulazna vrata pa joj je tek onda čušnula pismo u ruku pod izgovorom da joj popravlja nabore haljine. Otvorila ga je dok je sedela pored Morisa na zadnjem sedištu njegovih kola. Kratko pisamce u čijem je zaglavlju stajalo da je napisano u četiri i petnaest po podne, što je značilo da ga je nažvrljao ili pre nego što je otišao iz Dauning strita da se vidi s kraljem, ili dok je u Palati čekao na prijem.

Ako možeš da izbegneš, voljena, nemoj ići na taj pakleni izlet po reci nego dodji kod Otolin. Zar ne možeš bar da dodeš na večeru? Kako bi to bilo lepo. Ali ako je nemoguće, jedva čekam da te vidim tamo kasnije. Molim te pokušaj. Samo tvoj.

Namrštila se. *Pakleni izlet po reci...* Možda je u pravu. I ona je imala svoje sumnje još otkad je prihvatila poziv, iako iz sasvim drugačijih razloga od njegovih. Po njenom iskustvu, nevolja sa izletima brodom je u tome što je lako *ukrcati se na njih*, ali ni blizu nije tako lako *sa njih se iskrcati*, a malo joj je šta bilo tako odvratno kao osećaj da je uhvaćena u zamku.

Mora da je Moris primetio promenu na njenom licu. „Muči te neki obožavalac?“

„Ja nemam obožavaoce, Morise, kao što vrlo dobro znaš.“

„Oh, u *to* ne bih bio baš toliko siguran...“

Nije mnogo marila za ton kojim je izrekao primedbu, niti za taj zubati razvratni osmeh. Dragi bože, zar je već toliko dugo udavača da čak i *Moris* pomišlja da kod nje ima šanse?

„Pretpostavljam da je prekasno da otkazemo sve ovo s brodom i odemo kod Otolin?“, kazala je.

„Kakvo čudno pitanje! Nismo pozvani kod Otolin. A osim toga, na reci će biti zabavno. Svi će biti tamo.“

Pod „svima“ je podrazumevao Ekipu, kako su sebe nazivali, ili Raspuštenu ekipu, kako su ih nazivali u štampi – dvadesetak prijatelja (broj je varirao prema misterioznom kolektivnom sudu ko je „zabavan“, a ko je „gnjavator“) koji su svuda išli zajedno, ponekad u *Kafe rojal*, povremeno u mjuzikhol ili na boks-mečeve u Ist end, najčešće u *Pećinu zlatnog teleta*, noćni klub u jednom suterenu na Ridžent stritu.

„Da“, odvrtila je sa oklevanjem, „pretpostavljam da će biti.“ Gurnula je pismo u tašnicu i zakopčala je.

Ona nije bila među vodećim pripadnicima Ekipe. Nije pila kao ser Denis Anson, mladi baronet koji je mogao da sruči u sebe dve boce šampanjca još pre nego što večer počne, niti je uzimala drogu kao ledi Dajana Maners („najlepša žena u Engleskoj“), koja je volela da ušmrkuje hlороform. Nije bila intelektualka kao Rejmond Askvit, čiji je otac, premijer, napisao pismo u njenoj tašnici, a ni nezavisna i bogata kao Nensi Kjunard, brodovlasnička naslednica od samo osamnaest godina. Izlazila je s njima da ublaži dosadu, da nervira majku, i zato što je ništa od onoga što su radili nije šokiralo. A postojala je još jedna karakteristika kojom su je privlačili: možda ne baš cinizam – mada je Rejmond, najstariji i najduhovitiji, svakako bio cinik – ali svakako neobičan osećaj odvojenosti od života. Osećala je kao da ništa nije zaista važno: ni oni, ni svet, čak ni ona sama. I svi su se oni tako osećali.

I baš u duhu takve ravnodušnosti, predala se noći i one-
me što će ona doneti, ušuškana u tihom luksuzu Morisovog
rols-rojsa silver goust; večera za šestoro u Ruskoj ambasadi na
Belgrejv skveru, koju priređuje Konstantin Benkendorf, „Ko-
zak“, ambasadorov sin, koji je organizovao plovidbu, zajedno
sa Edvardom Hornerom, Rejmondovim zetom; a onda, posle
toga, rols-rojsom do reke, gde će se steći i ostali, sa svojih sve-
čanih večera – ukupno šesnaest gostiju, izliće se iz kola i taksija
– Klod Rasel i Daf Kuper, obojica diplomate u Ministarstvu
inostranih poslova, svaki sa po bocom šampanjca bolanže u
ruci, koje su uzeli sa stola Dafove majke, i Dafova sestra Sibil
Hart-Dejvis, i Ajris Tri, model i glumica, koja se mnogo skida,
i Džasper Ridli, koji je advokat i oženjen Kozakovom sestrom,
i Rejmond naravno, i njegova žena Ketrin, i Edvard Horner.
Njen brat, još jedan mladi advokat...

Ljubili su se i grlili i ćeretali o tome ko se gde kako zaba-
vio – mlade žene u različitim haljinama jarkih boja kao rajske
ptice, muškarci u svojim jednobojnim uniformama koje su se
sastojale od crnih frakova, belih mašni i cilindara – silazili su
kamenim stepeništem do keja na Vestminsterskom pristani-
štu, pred očima radoznale gomile posmatrača naslonjenih na
kamenu ogradu. I Veniša je pošla s njima, uhvativši skut zelene
svilene haljine da joj se rub ne vuče po zemlji.

Brod je bio impresivniji nego što je očekivala, duguljasti
viktorijanski parobrod za uživanje, dovoljno velik za pedeset
putnika, nazvan *Kralj*. Između prednje i zadnje palube, ukra-
šenih nizom raznobojnih kineskih lampiona, uzdizao se visoki
dimnjak. Na sjajnoj crnoj površini masne vode presijavao se
odsjaj žutih, zelenih i ružičastih kugli. Noć je bila vruća ali
vedra, s polumesecom. Kroz prozore centralne kabine mogla
je da vidi bife sa hranom postavljenom između treperavih
svećnjaka i kofica s vodom u kojima su bile boce šampanjca.
Kvintet muzičara na pramcu, iznajmljenih is orkestra Tomasa
Bičama u Kovent gardenu, svirao je „Uz divno more“, hit toga

leta, dok je Big Ben, sa svojim okruglim žutim licem časovnika što je svetleo kao drugi mesec, otkucavao jedanaest sati.

Denis se ukrcao prvi, potrčao je uz rampu i zavrteo se oko jednog jarbola na kojem su bili okačeni lampioni, a onda se popeo na ogradu. Za trenutak je čučao na uskom naslonu za ruke na ogradi, a onda se polako podigao u punoj visini, i nesigurno krenuo između palube i reke, šireći ruke radi ravnoteže. Posmatrači na keju su aplaudirali. On se opasno okrenuo i pošao prema krmi kao hodač po žici, pažljivo postavljajući nogu pred nogu, petu pred prste. Kad je stigao do kraja, okrenuo se licem prema pristaništu. Četvrt minuta je tako stajao, silueta na pozadini reke i svetala druge obale, ljuljajući se na ivici katastrofe.

Dajana je rekla: „Oh, Vini, vidi Denisa – nije valjda *toliko* pijan!“

„Veoma je pijan“, kazala je Veniša, „inače ne bi to radio.“

Denis je iznenada podigao ruke, prevalio se unazad na palubu i iščezao. Svi su se smejali i klicali, osim Veniše. Kakav besmisleni gnjavator, pomislila je. U tome času je odlučila.

„Morise, užasno mi je žao, ali ne osećam se dobro. Hoćeš li mi oprostiti ako se izvučem?“

„Oh ne. Stvarno? Zar moraš? Kakva *šteta*...“ Pogledao je oko sebe. Ostali su prelazili na palubu. Veniši je bilo jasno da on čezne da im se pridruži, ali je suviše džentlmen da bi je ostavio. „Idem da im kažem, a onda ću te odvesti kući.“

„Ne, ti ostani. Neću da ti kvarim večer. Mogu li da kažem tvom vozaču da me odveze nazad?“

„Naravno – jesi li sigurna?“

„Molim te izvini se Koni i Edvardu. Javiću ti se sutra.“

Shvatila je da je i sama malo pripita. Pažljivo se popela stepeništem, ne osvrćući se, čak i kad ju je Rejmond prekor-nim tonom pozvao po imenu: „Veniša!“ Osećala je i krivicu i oduševljenje, kao da napušta lošu predstavu na pauzi. Iza nje je parobrod zazviždao i kratko se oglasio sirenom u znak

upozorenja. Kad je stigla do keja i pogledala naniže u reku, već se udaljavao od pristaništa. Naslonila se golim laktovima na hladnu kamenu ogradu i neko vreme posmatrala – kineske lampione, figure što se kreću po palubi, naprezanje orkestra, smeh i pevanje u letnjem noćnom vazduhu:

Uz more, uz more, uz divno more,
Ti i ja, ti i ja, o kako ćemo srećni biti...

Zadržala se dok brod nije nestao ispod Vestminsterskog mosta, a onda otišla da potraži Morisov rols-rojs. Nakon pet minuta vozila se u limuzini koja je klizila Parlament stritom, pored ulaza u Dauning strit. Na tamnoj strani ulice zasvetlela su crvena zadnja svetla motornih kola i njoj se učinilo da se to možda on vraća sa večere. Pomislila je da zatraži od vozača da stane i pusti je da izađe, ali odmah je odagnala tu zamisao. Pripita je. Možda to nije on. A čak i da jeste, ne treba to raditi.

DRUGO POGLAVLJE

NOĆ JE BILA KRATKA, vazduh topao, nebo prepuno grozničavih zvezda. Kad je sunce izašlo u Londonu, u 4.45 sutradan ujutru, bilo je kao da nikad i nije zašlo.

Na trećem spratu ekstravagantne viktorijansko-gotičke tvrđave uz Temzu kod Vestminstera, poznate kao Nju Skotland jard, u kružnoj kuli na jugozapadnom uglu zgrade, gde se nalazila Noćna služba Metropolitene policije, mladi detektiv narednik je podigao pogled sa novina i zapazio da oko ivica drvenih prozorskih kapaka prodire svetlost.

Smena je protekla mirno. Jedan za drugim, njegove starije kolege su se pokupili i otišli ranije kući, sve dok nije ostao samo on da čuva tvrđavu. Mala kancelarija je bila zagušljiva i zaudarala je na duvanski dim iz lule i muški znoj. Otvorio je prozor i kapke pa stao kod otvorenog prozora, u košulji i raskopčanom prsluku, i osmatrao panoramski pogled – krhotine sunčeve svetlosti razbijale su se o nadošlu reku; krici galebova što poniru nad blatom obale; ogromna, čutljiva zgrada na suprotnoj obali u kojoj će jednog dana biti upravne prostorije Londonskog okružnog veća; usamljeni crveni omnibus što prelazi most kod Vaterloa i nastavlja ka Parlamentu; i konačno, dole ispred njega,

usidren na Vestminsterskom pristaništu, izletnički parobrod s visokim dimnjakom i okićen ugašenim lampionima.

Izgledao je tužno, siv, kao splasnuo.

Nepokretne na stazi dosta iznad broda, video je elegantne prilike, muškarce s belim mašnjama i u crnim frakovima, i žene u večernjim haljinama, i ljude koji su izgledali kao muzički kvartet jer su držali kutije sa instrumentima, kako sede, stoje ili se naslanjaju na kamenu ogradu, svi pod budnim okom dva policajca pozornika. Četiri automobila, jedan rols-rojs, bila su parkirana gore na keju, a vozači su se okupili i pušili.

Sigurno je piljio u ovu neobičnu sliku nekoliko minuta i nije uspeo da dokuči njen smisao, kad je iza njega, prvi put posle ponoći, zazvonio telefon.

Odmakao se od prozora, uhvatio stalak telefona jednom rukom, a drugom podigao slušalicu, i pažljivo rekao u mikrofoni: „Skotland jard, noćna služba.“

„A s kim razgovaram?“ Muški glas, metalnog prizvuka, na pozadini pucketanja veze. Trag irskog akcenta.

„Detektiv narednik Pol Dimer. Ko je to?“

„Dobro, naredniče Pole Dimeru, ja sam načelnik Patrik Kvin. Sigurno znate ko sam ja.“

„Da, gospodine.“ Iznenada je postao pažljiviji. Kvin je na čelu specijalne službe, rukovodi, između ostalog, jedinicom naoružane zaštite istaknutih dostojanstvenika. Na početku karijere bio je telohranitelj kraljice Viktorije. „Dobro jutro, gospodine.“

„Da li je na raspolaganju neki inspektor?“

„Još nije, gospodine. Prvi neće doći do šest.“

Kvin je brzo zacoktao jezikom, a onda rekao: „Dobro, čujte: noćas se na jednom izletničkom brodu dogodila fatalna nesreća. Dva čoveka su nestala, pretpostavlja se da su se udavili.“

„Da, gospodine.“

„Među ljudima na brodu bili su premijerov sin i sin ruskog ambasadora. Rečeno mi je da se brod sad vratio u Vestminster-sko pristanište. Zove se *Kralj*.“

Dimer je poneo telefon do prozora. Ona grupa ljudi se nije ni pomerila. „Mislim da ga sada vidim iz kancelarije, gospodine. Da li su oni ta dvojica koja su nestala?“

„Ne, ne, oni su obojica bezbedni, hvala bogu. Ali shvatate zašto su me pozvali na kuću i probudili me.“ Nije zvučao zadovoljno zbog toga. „Potreban mi je policajac koji će sići dole i pozabaviti se time, utvrditi da nije bilo nikakvih sumnjivih okolnosti, a onda ih poslati kući pre nego što se pojave reporteri. Možete li da mi to učinite, detektive naredniče Pole Dimeru?“

„Da, gospodine.“

„Bravo. Javite mi kako ide. I ne zaboravite da budete uljudni.“

Pre nego što je mogao da odgovori, Kvin je prekinuo vezu.

Dimer je uzeo kaput s naslona svoje stolice i obukao ga, zakaopčao, popravio kravatu gledajući se u ogledalu iznad kamina, liznuo prste pa zagladio kosu i brkove. Onda je skinuo polucilindar sa čiviluka i izašao, pa brzo sišao niz tri reda stepenica. Tehnički, nije trebalo da ostavlja prostoriju dežurne službe bez ikoga. Ali ovo je naredio načelnik. Osim toga, bio je marljiv i ambiciozan. U tragediji je osetio priliku.

Prešao je dvorište i izbio na kej malo zadihan, a i srce mu je brzo kucalo. Zastao je na kapiji kako bi izgledao prikladno pribran pre nego što pređe široku, pustu ulicu, prođe pored vozača i spusti se stepenicama što vode do reke. Najpre je prišao dvojici pozornika i pokazao im legitimaciju. Piljili su u njega sumnjičavo. Dimer je već bio otkrio da izgledati mlađi nego što jesi nije prednost u policijskoj službi. „Dakle“, rekao je žustro, trudeći se da dočara stav autoriteta, „ovo je tragičan događaj. Imate li imena ljudi koji su nestali?“

Stariji od dva pozornika izvadio je notes. „Ser Denis Anson i gospodin Vilijam Mičel.“

„Kako se to dogodilo?“

„Anson je uskočio.“

„U Temzu?“ To je delovalo apsurdno.

„Druga žrtva, Mičel, zaronio je da ga spase, a onda je i on upao u nevolju. To je jedan od muzičara iznajmljenih za to

veće. Treći džentlmen, gospodin Benk-end-dorf – izgovorio je njegovo ime kao da je pomalo sumnjivo, i pokazao trzajem palca ka mladiću koji je sedeo na stepenicama, pognute glave, ogrnut ćebetom preko širokih ramena – „takođe je krenuo da pomogne, ali nije mogao da dopre do njih pre nego što su obojica otišli pod vodu.“

Dimer je beležio. „Gde je to tačno bilo?“

„Most Batersi. Vraćali su se sa izleta.“

„Kada?“

„Oko tri ujutru.“

„Jesu li tela nađena?“

„Rečna policija kod Čelsija i dalje traga za njima.“

Dimer je podigao pogled. „Znači, možda ima nade?“

„Ne. Kapetan Vilijam Vajt kaže da je tamo oseka veoma jaka. Tragali su jedan sat, a onda odustali. Mislim da treba da ih sve pustimo da idu kući. Nema ovde zločina u koji biste mogli da zagrizete, naredniče.“ Drugi pozornik se podrugljivo nasmejao.

„Jeste li uzeli izjave od svedoka na brodu?“

„Manje-više. Nisu svi videli – oni koji jesu, svi kažu isto.“

„Trebaće mi vaše beleške. Sačekajte.“

Prišao je Benkendorfu i čučnuo pred njim. „Jeste li dobro, gospodine? Ja sam iz policije. Da li da pozovem ambulantna kola?“

Rus je podigao glavu. Lice mu je bilo bledo i izbrazdano tamnim linijama – možda naftom? Smrdeo je na prljavu vodu. „Ne, samo sam umoran, ništa više.“

„Bili ste veoma hrabri, gospodine.“

Ovaj je odmahnuo glavom. „Ne, ne, muzičar je bio hrabar. Nisam mu ni blizu. Nikad nisam osetio ništa kao što je ta oseka – kao da me je neki đavo uhvatio za noge i povukao ispod...“

„Treba da skinete tu mokru odeću i da idete kući, u krevet. Nećemo vas više zadržavati. Ko je gospodin Askvit?“

Benkendorf je jedva приметnim pokretom glave pokazao ka čoveku koji se celom dužinom opružio na molu i prekrstio

noge u gležnjevima, a ruke na grudima, dok mu je lice pokrивao cilindar, i očigledno spavao.

Dimer mu je prišao. Učtivo se nakašljao. „Gospodine?“

Jedna ruka se kao kraba pomerila na grudima i polako podigla šesir. Imao je plavu kosu, mršavo lice – osetljivo, glatko izbrijano. Oči su mu bile plave kao nebo. „Da?“

„Ja sam detektiv narednik Dimer. Poslali su me da se postaram da svi budete dobro.“

„Ja sam savršeno 'dobro', naredniče, hvala vam. Zaista nisam jedan od onih za koje treba da budete zabrinuti.“ Podigao se u sedeći položaj i pogledao oko sebe. „Pa... pretpostavljam da je bolje završiti sa svim ovim.“ Podigao se na noge i otrešao prljavštinu sa fraka. „Neko treba da kaže ser Denisovoj majci. Trebalo bi da ja to uradim. A pre toga, voleo bih da odvezem svoju ženu kući.“

„Shvatam.“

Do sada je većina preživelih prišla da vide šta se dešava. Nizak muškarac crvenog lica, koji je svojim frakom ogrnuo mršava ramena žene što mu se naslanjala na ruku, rekao je: „Ledi Dajana oseća nesvesticu. Mora da ide u postelju. Zaista moram da insistiram da nam svima dozvolite da idemo.“

Rejmond je promrmljao: „Ne budi seronja, Dafe. Postoji procedura koja se mora sprovesti. Pusti narednika da radi svoj posao.“

A žena je kazala: „Naredniče, znam da je naprosto užasno to sa Denisom i onim jadnim violinistom, ali ovde smo već *satima*.“

Imala je veoma plave oči, neobično prazne – kao u lutke. Dimer se pitao da li je nešto uzela. Ostali gosti su zažamorili u znak da se slažu. Nije ga bilo briga za njihov stav, kao da im po pravu sleduje specijalan tretman. Da je po njegovom, zadržao bi ih još sat ili dva. Ali Kvin je naložio da ih sve treba poslati kući pre nego što stigne štampa. Zato je kazao: „Da, slobodni ste da idete“, a onda dodao, dok su se okretali da pođu, „ali možda će nam biti potrebno da kasnije stupimo u kontakt sa

vama kako bismo uzeli izjave. Biće mi potrebna imena i adrese svih koji su bili na brodu.“

Obratio mu se jedan mladić: „Ja imam spisak gostiju ako je to od neke pomoći.“

„A vi ste... gospodine?“

„Edvard Honer. Ja sam iznajmio brod zajedno s grofom Benkendorfom.“

Izvadio je izgužvani spisak iz unutrašnjeg džepa. Dimer je brzo preleteo pogledom preko njega i vratio mu ga zajedno sa olovkom.

„Molim vas da svi budete tako ljubazni i zapišete adresu pored svog imena pre nego što pođete.“

Dodavali su papir jedno drugom, žvrljali po njemu gotovo i ne gledajući šta pišu, i razgovarali među sobom. Kako su samo-živi! Voleo je da veruje kako njemu, da mu je prijatelj upravo izgubio život i još mu telo nije nađeno, ne bi bilo najvažnije da ide kući. „Izvinite!“ Podigao je glas i ruku, da privuče njihovu pažnju. „Još jedno, poslednje pitanje, dok ste još svi ovde. Ser Denis je skočio u reku, je li tako? Nije mogao biti gurnut?“

„Gospode bože!“, uzviknuo je onaj čovek crven u licu. „Šta to pričate?“

„Pa, taj postupak se čini tako nepromišljeno odvažan. Je li bio pijan?“

„Ne“, rekao je Rejmond odlučno. „Bio je trezan. To je bila potpuno svesna i namerna odluka s njegove strane, da uđe u vodu.“ (Da li se to Dimeru samo pričinilo ili je Rejmond razmenio brz pogled sa ledi Dajanom?) „Bio je dobar plivač. Ostavio je sat i sako na palubi pre nego što je zaronio – možete pitati kapetana. Takav je on bio momak. Prošle godine, kad smo bili u Italiji, preplivao je Veliki kanal. Nažalost“, dodao je i slegao ramenima, „London nije Venecija.“

„Nije, gospodine“, složio se Dimer učtivo, mada nikad nije bio u Veneciji, niti je ikada bio negde van Engleske, „siguran sam da nije.“

Posmatrao ih je dok su se penjali stepenicama, pomogli grofu Benkendorfu da ustane i povelu ga sa sobom. Pošto su se oprostili i pošto su kola krenula, Dimer je poslao dva pozornika da napišu izveštaj na osnovu beležaka i posvetio je pažnju četvorici preostalih muzičara. Tvrdili su da su svi bili prezauzeti sviranjem pa nisu obraćali mnogo pažnje na ono što se dešavalo među putnicima. U povratku su videli kako Anson skače s palube pa su prestali da sviraju, a onda je jedan od gostiju viknuo: „Denise, kako si?“, pa su ga čuli kako im dovikuje: „Brzo! Brzo!“ Tad je Mišel ustao i počeo da skida sako. Gosti su svi izgledali kao paralisani. Vođa ansambla je kazao: „Rekao sam mu da ne bude prokleta budala, ali on nije obratio pažnju. Skočio je preko ograde i tad smo ga poslednji put videli. Imao je malog dečaka. Samo godinu dana starog.“

„A ser Denis Anson – on je bio trezan, koliko vam je poznato?“

Vođa ansambla je prvi put izgledao manje samouvereno. „Mi o tome ne znamo ništa, naredniče. Mi smo samo unajmljeni da obezbedimo zabavu.“

Dimer je uzeo njihova imena i adrese pa se popeo na brod.

Kapetan Vajt je bio penzionisani pomorac Kraljevske mornarice, star blizu šezdeset godina. Proveo ga je po parobrodu, od kabine do palube na krmi, gde su, pod nadstrešnicom, svirali muzičari. Pokazao je ka ogradi.

„Eno tamo se taj gospodin glupirao. Ustajao je tri puta i svaki put sam ga zgrabio za stopalo i rekao mu da siđe. Mora da se popeo ponovo kad sam okrenuo leđa. Kad sam zaustavio motore, on je već bio petnaestak metara daleko, pokušavao je da pliva ka brodu, ali struja je bila suviše jaka – kad se voda povlači, baš na tom mestu ogromna količina vode prolazi od Železničkog mosta Zapadnog Londona, i sve usisava pod površinu. Onda je skočio muzičar, a nedugo zatim onaj Rus. On mora da je đavolski snažan plivač – pravo je čudo što smo uspeli da mu dobacimo užu.“

„Da li je ser Denis bio pijan, po vašem mišljenju?“

Kapetan je pogledao u palubu. „To ne bih znao.“

„Ma dajte, kapetane! Niko trezan ne bi skočio u Temzu u tri ujutru! Šta su svi pili?“

„Uglavnom šampanjac. Večerali su u kabini.“

„Pokažite mi.“

Kapetan ga je poveo nazad po brodu. Trpezarijski sto je bio raščišćen, stolnjak presavijen i složen, boce i tanjiri spakovani u kutije. Dimer je prešao pogledom po kabini i namrštio se. „Kažete da su pili šampanjac.“

„Tako je.“

„Gde su prazne boce?“

„Prazne boce?“ Kapetan je izveo čitavu predstavu zapitanosti. Doviknuo je u pravcu palube: „Gospodine Luise!“

Na vratima se pojavio prvi oficir. „Da, kapetane?“

„Šta se desilo sa svim onim bocama?“

Luis je oklevao. „Gospoda su ih pobacala preko ograde posle nesreće, gospodine.“

Nastala je pauza. Dimer je zatvorio beležnicu i stavio je u unutrašnji džep. „U redu. Šta se tačno desilo ovde? Ispričajte mi sada, kao muškarac muškarcu, ili ću vas prvesti obojicu.“

Vajt i Luis su se pogledali. Konačno, Vajt je izveo pokret rukom kao da baca loše karte i rekao: „Ti mu ispričaj. Ti si video. Ja nisam.“

„Posredi je bila opklada“, rekao je Luis. „Gospodin Askvit se kladio sa onom lepom ženom...“

„Ledi Dajanom?“

„Kladio se s njom u deset funti da ne može da navede Ansona da pliva do obale. Nisam čuo šta mu je ona rekla, ali nije mu trebalo mnogo ubeđivanja. Dao joj je sako i sat i onda je samo... zaronio.“

Dimer se okrenuo kapetanu. „Imate njegove stvari?“

Vajt je nestao za minut pa se vratio sa frakom i zlatnim džepnim satom. Dimer je pretražio sako i izvadio novčanik i svežanj ključeva. Otvorio je sat. Na unutrašnjoj strani poklopca

bilo je ugravirano: „Denisu, za 21. rođendan, mudro koristi svoje vreme, voli te mama“.

„Kako protraćen život“, rekao je i pružio časovnik nazad. „Dva života.“

„Ovo niste čuli od nas“, rekao je kapetan.

Dimer je iznenada osetio da je veoma umoran. Izašao je bez reči iz kabine, prešao rampu, prošao pristaništem i popeo se uz stepenište. Bilo je prošlo šest, dan je već bio topao, duž keja i Vestminsterskim mostom počinjao je rani jutarnji saobraćaj. U sobi noćne dežurne službe seo je za sto i proučio spisak gostiju. Askvit, Maners, Bering, Kjunard, Tri... Kao novinska hronika visokog društva. Zapazio je da su dvojica – Rasel i Kuper – kao adresu naveli Ministarstvo inostranih poslova. Rejmond i Ketrin Askvit su kao svoju naveli Bredford skver 49. Jedina osoba koja nije navela nikakvu adresu bila je Veniša Stenli.

TREĆE POGLAVLJE

MORIS JU JE POZVAO rano ujutru da joj javi vest. Njegov nazalni glas se probio kroz njen mamurluk: „Bojim se da se desila strašna nesreća...”

Njena nesposobnost da oseti mnogo emocija šokirala ju je gotovo više od same tragedije. Sve vreme dok je slušala Morisa i izgovarala očekivane reči – „O ne, jadni Denis, pa to je užasno“ – bila je svesna svoje odvojenosti. Šta je to s njom, za ime sveta? Više ju je pogodila priča o čoveku koji je odbacio sopstveni život pokušavajući da spase nekog koga čak nije ni poznavao. To ju je pogodilo kao izuzetno – herojski, misteriozno. Posle nekog vremena njena pitanja o muzičaru počela su da nerviraju Morisa, koji se očigledno nije potrudio da sazna mnogo o njemu. „Da, da, naravno, slažem se, nešto se mora učiniti da se pomogne njegovoj porodici – siguran sam da će Ansonovi nešto dati – ali stvarno, Veniša: *Denis*, pred kojim je bio ceo život...”

„Zvuči kao krajnja ludost to što je uradio, čak i za njegove standarde. Šta ga je, za ime sveta, spopalo?“, kazala je.

„Pa, među nama rečeno...”

Zakleo ju je na ćutanje i onda joj ispričao za Rejmondovu opkladu sa Dajanom, i kako su se svi dogovorili da ne kažu

nikome za to. „Možeš da zamisliš kako bi to delovalo na Rejmondove političke izgleda kad bi dospelo u štampu! A što se Dajane tiče, znaš da obožavaju da je u novinama prikazuju kao neku narcisoidnu fatalnu ženu...”

„Ne znam samo odakle im ta ideja.“

„Uglavnom, drago mi je što si ti bila pošteđena svega toga.“ Zevnuo je. „Idem da odspavam nekoliko sati. Mogu li da te kasnije izvedem na čaj i ples kod Edija?“

„Žao mi je, Morise, ali imam planove.“

„Planovi! Uvek imaš planove!“

Tokom prepodneva zvali su je još pet-šest puta članovi Ekipe, i svako joj je ispričao u poverenju ono o Rejmondu i Dajani. Priče su im bile iste, samo je suma varirala: neko je rekao pet funti, neko dvadeset.

Tog popodneva je obukla satensku haljinu na crno-bele pruge, za koju je znala da je njegoa omiljena, zajedno sa slamatim šeširom sa crvenom trakom i malo pre pola četiri iskrala se neprimećena iz kuće i na toplom suncu zašla za ugao ka Portland plejsu.

Na raskrsnici sa Nju Kavendiš stritom dečak što prodaje novine uzvikivao je naslove iz *Ivning standarda* pevajućim, žalostivim kokni naglaskom: „Tragedija na reci, još nisu našli telo baroneta!“ Posmatrala ga je kako spretno uslužuje red mušterija, savija novine, prima novčiće, i prvi put je osetila da ju je srce steglo od prave žalosti. Juče u ovo vreme Denis je verovatno igrao karte u svome klubu, za uloge koje nije mogao sebi da priušti od sume za izdržavanje koju je dobijao. A sad se na njemu bogati neki jezivi novinski magnat.

Nastavila je ulicom i stala na jedno mesto na ivičnjaku. Znala je da će biti tačan: uvek je tačan. Par minuta kasnije velika limuzina, nejpijer sa šest cilindara, pojavila se iza ugla kod Crkve svih duša, tako uglancane karoserije da je u crnom

ogledalu haube mogla da vidi odraz nekoliko visokih letnjih oblaka kad su se kola zaustavila. Horvud, vozač, iskočio je napolje i obišao automobil da joj otvori vrata. Kao i obično, izbegao je da im se pogledi sretnu.

Prostrani zadnji deo limuzine bio je uređen u koži i orahovini, poput starinske kočije. Ušavši, zapazila je da je već navučena zavesa preko debele staklene pregrade između putnika i vozača. Vrata su se zatvorila. On se nagnuo napred i pritisnuo jedno dugme na konzoli. Upalila se lampica na kontrolnoj tabli i dala znak Harvudu da krene. Dok su kola polazila, ona se pomerila preko kožne klupe i poljubila ga u obraz.

Premijer se okrenuo i osmehnuo joj se. „Zdravo, dušo moja“, rekao je.

Jednom nedeljno zajedno bi se provozali, obično petkom po podne na sat ili sat i po, bilo van grada ili samo po Londonu. U međuvremenu su se, naravno, često sretali na ručkovima i večerama i vikendima na selu, ali uvek su oko njih bili drugi ljudi. Samo su u kolima mogli biti sigurni da su sami.

Da li je zaljubljena u njega? Nije znala. Znala je da joj je draži od svih ostalih muškaraca koji su joj se godinama udvarali – više od dragog ali ružnog Edvina Montagjua, člana parlamenta i finansijskog sekretara u Ministarstvu finansija, koji ju je prozio dvaput i čak kupio kuću u Vestminsteru, gde se nadao da će možda zajedno živeti; više od „Bondžija“ Bonama Kartera, premijerovog neoženjenog privatnog sekretara, koji ju je poljubio i pisao joj strastvena pisma; više od Rejmonda, koji joj je jasno stavio do znanja da želi ljubavnu aferu s njom; više od njenog zgodnog zeta, majora Entonija Henlija, koji je nagovestio isto; i svakako više od Morisa Beringa.

Sviđao joj se zbog njegove dobrote, pameti, slave i moći koje je lako nosio. Njen otac je bio liberal član parlamenta, odrasla je okružena pričama o politici. Sad je najverovatnije najbolje

obaveštena žena u celoj zemlji. I, ako će iskreno, uživa u tome – u tajnosti, nedozvoljenom, u *riziku*.

Kao i obično, doneo je neka službena dokumenta da joj ih pokaže. Ležala su između njih na sedištu. Njihove spojene ruke počivale su na fascikli.

„Razboleo sam se od brige za tebe“, rekao je. „Kad se nisi pojavila kod Otolin, pretpostavio sam da si sigurno otišla na onaj nesrećni izlet brodom. Dušo, stvarno bih voleo da si mi poslala pisamce da javiš da si bezbedna.“

„Mislila sam da će ti Rejmond kazati.“

„Jeste mi rekao, ali voleo bih da sam to čuo od tebe.“ Podigao je njenu ruku ka usnama i poljubio je u nadlanicu. „Jadni Anson. Bio je komičan, ali sviđao mi se – onoliko životinjske energije, a nemati kuda da je usmeriš. Strašno za njegovu majku.“

„Kako je Rejmond?“

„Potresen, mada se trudi da to ne pokaže. Sad je uglavnom zabrinut zbog sudskog pretresa. Mnogo se plaši da bi Dajana mogla biti pozvana kao svedok. Izgleda da vojvotkinja od Rutlanda insistira da ode kod istražnog sudije i da mu kaže da joj je kći suviše krhka da svedoči.“

„Je li to mudro?“

„Nije. Ali važno je da je zadržimo van klupe za svedoke. I Rejmonda takođe. Bože, kakva zbrka!“

Okrenuo se od nje, zamišljen. Brada mu je utonula do grudi. Shvatila je da zna za opkladu – još jedan problem koji mora da reši, povrh toliko drugih. Imao je lep profil – plemenitu glavu, poput biste nekog rimskog senatora, sa gustom prosedom kosom začesljanom unazad sa čela. Prelazila mu je više od dva i po centimetra preko okovratnika. Supruga mu stalno govori da je skрати, ali Veniša misli da mu daje poetičan izgled i da mu lepo stoji. Ispod zadivljujuće maske autoriteta imao je romantičnu, strastvenu prirodu. Pogledala je pored njega, kroz veliki prozor, u ljude što hodaju ulicom nesvesni toga ko se vozi pored njih: premijer, koji se drži za ruke sa ženom više nego dvostruko

mlađom od njega. Kad bi samo znali – kakav bi to skandal bio! Najednom joj je u glavi iskrsla slika Denisa kako balansira na ogradi broda. Možda se i ne razlikuje toliko od njega.

Pitala se kuda idu. Nikad joj to ne bi rekao unapred. Voleo bi da je iznenadi.

„Hajde da razgovaramo o nečemu drugom“, rekla je. „Pričaj mi šta se događa.“

„Prvo ti meni pričaj o svom životu.“

„Ali moj život je tako dosadan!“

„Ne, nije. Meni nije.“

Začudo, znala je da on to zaista i misli. On je druželjubiv čovek – i previše druželjubiv, rekli bi njegovi neprijatelji. Za razliku od većine političkih prijatelja njenog oca, on je voleo da izvuče ljude iz njih samih, radije je slušao nego govorio, više je voleo žene od muškaraca. Njegov šarm se sastojao u tome da najozbiljnije državne stvari tretira kao da nisu ni od kakve važnosti, dok je o najlaganijim trivijalnostima – haljinama, partijama karata, ukrštenim rečima, golfu, poeziji, popularnim romanima – diskutovao s krajnjom ozbiljnošću. I tako, dok su kola plovila oko Ridžents parka i kretala na sever, kroz Camden, ona mu je pričala o svojim nećacima i nećakama, o tome šta rade Ajris i Nensi, i šta je novo u *Selfridžisu*, i šta će možda obući na bal u Izlingtonu te večeri, ako se bal uopšte bude održao. To mu je odvušlo pažnju i činilo se da ga je razveselilo, sve dok nisu stigli u Hempsted hit, gde je pritisnuo drugo dugme na konzoli i kola su se zaustavila.

„Hajde da se prošetamo“, rekao je. „Imam nešto da ti покаžem.“

Sam je otvorio vrata – Horvud je diskretno ostao na svome sedištu – i obišao automobil da otvori njoj. Bili su u mirnoj, uskoj ulici, zaklonjenoj platanima, topolama, lipama. Napolju je bilo nekoliko prolaznika. Niko od njih nije ga prepoznao. Pokazao joj je štapom za šetnju jednu kuću. „Ono je bila Kitsova kuća.“ Zatvorio je oči i odrecitovao:

Žalosti poželeh dobro jutro
I pomislih da je ostavim za sobom daleko
Al' vedro ona me voli štedro
Odana mi je kao najljubazniji neko...

Ponovo je otvorio oči, okrenuo se i štapom pokazao u kuću s druge strane ulice. „A u onoj sam živeo sa prvom ženom. Nisam bio ovde dvadeset godina.“ Ponudio joj je da ga uzme podruku. Prihvatila je pa su prešli ulicu.

Kuća je bila malo uvučena, upola skrivena stablima voćaka u prednjem vrtu – džordžijanska, okrečena u belo, sa lučnim prozorima. Oko narandžinih cvetova zujale su pčele. Kao da je grad osamdeset kilometara daleko.

„Kakvo lepo malo mesto.“

„Zar ne? Ovde sam bio najsrećniji u životu – kad su deca bila mala, a moja pravna praksa tek počinjala da cveta.“ Zaklonio je oči i zaškiljio između drveća. „Iza kuće je bio travnjak na kojem sam igrao kriket s dečacima. Nismo imali novca. Bio sam potpuno nepoznat, tek izabran u parlament. Ali nekako sam znao, sa potpunom sigurnošću, da se preda mnom otvara velika budućnost. Zar to nije čudno? Jadna Helen, nije poživela dovoljno dugo da to vidi. Ali veruj mi da bi mrzela ovo. Volela je svoj dom i decu. Grozila se politike.“

„Znači da je bila drugačija od Margo!“

„Nema čoveka koji je imao dve toliko različite žene kao ja.“

„Da odemo da pitamo možemo li da malo pogledamo? Sigurna sam da vlasnicima ne bi smetalo.“

I dalje je gledao u kuću. „Rejmond je imao samo trinaest godina kad je umrla. Beb je imao deset. Ok osam. Vajolet četiri. Sis je još bio beba. Petoro dece! To je bilo mnogo za mene, a ubrzo sam postao ministar unutrašnjih poslova. Rejmond je bio tako briljantan dečko. I briljantan je čovek, naravno... Ali pitam se da li bi postao drugačiji da je...“ Začutao je i okrenuo se da je pogleda. „Ne, radije ne bih ulazio, ako nemaš ništa

protiv, dušo. Odveo sam nas u sećanja dovoljno daleko za jedan dan. Da udahnemo malo vazduha na Hitu umesto toga?“

Otišli su do kraja ulice i koračali stazom kroz šumarak nekoliko minuta, pored porodica u šetnji, prodavca sladoleda na biciklu, sve dok nisu došli do jednog od jezeraca u Hempstedu, gde su seli na klupu i gledali preko vode. Održavajući savršenu distancu, igrali su igru koju je on izmislio: ko će nabrojati više vrsta ptica močvarica. Navodili su nazive naizmenično – barska kokoš, gugutava plovka, divlja patka, labud, veliki gnjurac, rečni galeb... Na kraju je on pobedio, kad je mandarinska patka iznenada izronila nekoliko metara dalje. „Nikad ne potraju dugo“, rekao je setno. „Obične ptice ih napadaju. Suviše su egzotične za ovaj bezlični svet...“

U vožnji nazad bio je neuobičajeno ćutljiv, zurio je napolje u gradske ulice, neveselo svetle i prašnjave na letnjoj vrućini. Posle nekog vremena pustila je njegovu ruku i podigla fasciklu sa dokumentima. Pogledala ga je tražeći dozvolu. Klimnuo je glavom. „Naravno – zato sam je i poneo.“

Sva dokumenta u fascikli bila su posvećena Irskoj. Izveštaji o popisu stanovništva, mape severa. Razni okruzi, gradovi, čak i mala sela, podeljena kao pačvork, neka obojena crveno, druga grimizno, neka ružičasto. Što tamnija boja, to gušće naseljena katolička populacija. Katolici su uporno zahtevali da ubuduće imaju vladu u Dublinu, a njihove komšije protestanti odbijali su da podrže napuštanje Ujedinjenog Kraljevstva. Torijevci su obećavali da će podržati protestante, čak i ako se dignu na oružje protiv vlade. Počela je da oseća mučninu dok je čitala u kolima.

Podigla je pogled i videla da je on posmatra.

„Ovo je nešto najbliže nerešivom problemu od svega što sam do sada video“, rekao je. „A tako mi boga, prošao sam kroz nekoliko teških za poslednjih šest godina.“

„Zar ne možeš da odložiš odluku?“

„Već smo odlagali koliko god smo mogli. Nacionalisti su jasno stavili do znanja da će povući podršku ako na ovoj sesiji ne

sprovedemo potpunu samoupravu, što znači kraj naše većine i opšte izbore, na kojima ćemo verovatno izgubiti. U svakom slučaju izbiće građanski rat.“

„Nešto će iskrsnuti. Ti si briljantan.“ Pružila mu je fasciklu.

„Zadrži je. Vратиćeš mi kad se budemo sledeći put videli. Možda ćeš *ti* videti neko rešenje.“

„U to čisto sumnjam!“ Zamisao da bi ona mogla da reši Irsko pitanje dok leži u svom krevetu u Mensfild stritu bila je potpuno apsurdna i on je to morao znati, ali taj gest ju je dirnuo. Pružila je ruku i pomilovala ga po kosi. „Sve će biti dobro. Verujem u tebe.“

Obrlio ju je jednom rukom. „Da li shvataš da ni sa kim ne razgovaram ovako? Šta bih ja bez tebe, kome bih se poveravao, dušo moja?“

Prolazili su pored Primrouz hila. U gustom saobraćaju kola su usporila gotovo do zaustavljanja. Bila je svesna da se ljudi okreću i zure u njih.

„Čekaj“, rekla je.

Izvukla se iz zagrljaja i pomerila se na sedištu da navuče zavesu na prozor. On je učinio isto sa svojim prozorom. Kleknula je na sedište i navukla zavesu na zadnji vetrobran. Kad su konačno bili potpuno zaklonjeni od pogleda javnosti, okrenula se ka njemu. Mogli su isto tako biti u nekom stančiću u Parizu, ili u Veneciji. Samo se sunce probijalo zlatnom svetlošću kroz žutu svilu i ublažavalo tamni enterijer njihovog privatnog sveta.

U deset do pet – prikladno pribrana – otvorila je vrata roditeljske kuće. Neko je patrolirao predvorjem. Idit, zabrinutog izgleda.

„Neki gospodin čeka da vas vidi, gospođice. Odvela sam ga u jutarnju sobu.“

„Ko je to? Nadam se da nije gospodin Bering?“

„Nije, gospođice.“ Sobarica je pružila Veniši vizitkartu.